

FÉJA GÉZA

Költő érkezett

ŐSZI UTAZÁS

Csaknem úgy történt, mint egykor, a harmincas években. Útnak indultam, mert „honvág” gyötört, mintha szülőföldem hívna. A táj úgy fogadott, miként hosszú útról megtérő fiút szokás. Az állomáson igaz híveim vártak, de hiányzott egy mély tűzű fekete szempár; ő keresett egykor a leszállók között, midőn az *Énekes madár* meg a *Tündöklő Jeromos* bemutatójára érkeztem. Megtorpantam, vajon nem néz mégis valahonnét felém? Csakugyan végső otthonába tért Farkaslakán két cserefa közé? Azután mintha kísértetjárás indult volna, holt barátok és bajtársak arca suhant el. Valamikor irodalmi polgárjogukért verekedtem otthon, siket kortársakkal. Volt idő, midőn egyedül állottam egyikük, másikuk igaza mellett, végül mégis győztünk. Évről évre halogattam ezt az utazást, latolgattam, vajon öreg szívem bírja-e az emlékek dagályát? A közelmúltban azután segítséget kaptam: új irodalmi virágzás lélegzete csapott át hozzánk, s az egykor vállalt hivatás ismét időszzerű lett. Sütő András egyszerre csak Tamási Aron művészi szintjére emelkedett, Bálint Tibor társadalmi regényében egész ciklus dinamikája mozdult meg — Kányádi érett lírája, a Páskándi-kráter nagyszerű kitörései egyaránt kötelezni kezdtek. Útnak kellett indulnom, hogy a könyvélmények mellé személyeseket is szerezzek.

FIATAL KÖLTŐ

Csupán néhány nevet soroltam fel a régi gárdából. Még ereje teljében ír és hat Balogh Edgár, most készülődnek Kós Károly remekművének, a *Sztambulnak* új kiadására, a folklórt európai rangra emeli többek között Nagy Olga és Kallós Zoltán, olyan örökös szellem lobog, mint Szabó T. Attila. A névsor egyre bővül, szinte minden évjárat terem. Utamra a közvetlen indítást is ifjú költő adta, több versét olvastam a Tiszatájban, kiléte felől tudakozódtam, s mire a válasz megérkezett, egészen véletlenül elémbre toppant két kötetével. (Ha ugyan vannak véletlenek...) Azóta úgy melengetem magamban, mint líránk egyik legbiztatóbb ígéretét. Újra és újra olvasom, gondosan ellenőrzöm magam, és egyre erősödik a hitem, hogy ebben a költőben nem csalódhatunk. *Farkas Árpádnak* hívják, *Sepsiszentgyörgyön* él. Első könyvének (*Másnapos ének*) a *Húszévesen* a nyitánya. „Panyókára vetett kabátban” jelentkezik, hangját első pillanatra hetykének véljük, de azután látjuk, hogy csupán incselkedett, mert kemény, elszánt sorok következnek, költői tartásáról vall a sziklák és ősfák fiához illően. Más hang ez, mint a polgárra oly jellemző habzsoló vágyé, az úr hódító hajlamával sem tart közösséget. Az őriző és megtartó néptől kapta örökségül, hogy álságok és szerepjátások közepette „forrón és meztelenül!” fölszakadó dalokat írhasson. Népi költő minden ízében anélkül, hogy szónokolna erről vagy fogadkoznék; merőben más történik: az Egészről beszél alulról, de minden dimenziót betöltve.

OTTHON ÉS NAGYVILÁG

Farkas Árpád bizonyosságot tesz, hogy Sepsiszentgyörgyön is csinálhatunk nagy költészetet, bár a városnak „irodalmi élete” — szerencsére! — alig van, mégis írótakat nevel föl. A világváros és az irodalom kapcsolata teljesen megváltozott, mert a világváros immár nem feltétlenül „urbs”, legtöbbször elveszítette jussát erre a rangra; jól tudják ezt azok, akik még klasszikus kultúrán nevelkedtek, s eredeti forrásokból szítták mélyre az urbs értelmét. A „világvárosokban” a hedonista civilizáció egyre öncélúbb hódításával karöltve jár a kultúra fogyatkozása és a humánus vészes szürkülése. Az európai urbs klasszikus humuszra épült, a világváros inkább csak burjánzik. Az írónak nem szabad feladnia a messzeségbe ívelő utak meglepetéseit, de a nagyvilágot ma sokkal tágasabb mezőnyben kell keresnie, mint például a századforduló idején. Meg kell fürödni a világvárosok légkörében is, de úgy lehet, több érdemes élményt kap a most ocsúdó népektől, kiknek talán még nincsen komfortjuk, de lelkük annál inkább van.

A nagyvilági kalandnál csupán egyetlen elrendelőbb élmény létezik: a hazatérés. Az otthon ajándékoz erőt nagy utakra, de a szerzett sarjakat csak az ő földjén tudjuk fölnevelni. Az otthon ad termelő melegséget, alkotó biztonságot és jó erőt új fejezetek nyitására életünkben. Farkas Árpád versek sorában örökíti meg a hazatérés belső történelmét. Az otthon emlékektől meleg valósággal és folklórral fogadja — s ki adhatna külön ajándékot? Útnak indult, mint „viháncoló csitkó” a vad szélben, de hazatérve lábujjhegyen lépdel, mert apái „hűlő, drága arcán” jár. Így fohászodik a sír lábánál:

*Összeraklak halkan
virágból és sárból,
egy marék homályból
meg egy fénysugárból.*

*Érzem, te is átgýúrsz
egy cikkano ívvel: —
amint világra látsz
tisztá szemeimmel.*

Misztérium ez? Távolról sem, csupán a költő összerakja az ősi, az eredeti, de idők folyamán szétért vilákgépet, és meghirdeti a Lét eredeti egységét.

Európa-járása során írt versei inkább szép beszámolók, génusza otthon, a saját talaján indult merész növekedésnek, s vált — a szó legnemesebb értelmében — európaivá. Most már talán megértjük őt, mikor „a kis városok nagy-nagy örömeiről” tudósít. Midőn a világvárosok mai légköréről írtam, távolról sem városellenes érzület vezetett — ellenkezőleg! A rohamos városiasodás korszakát éljük, a tegnapi közép- és kisvárosok egyszerre felnőnek, megkapják a kultúra tárgyi feltételeit, életformájuk kiszélesedik, ugyanakkor nem szakadnak el a természettől, s közvetlenebbül érik a világ áramai. Talán az „urbs” lelke ezekbe a most serdülő városokba költözik, s holnap már a génusz otthonává és menedékévé válnak... Gondoljunk csak Tolnai Lajos Marosvásárhelyére és a város mai szerepére. De azt se feledjük, hogy Szegeden miként érik Juhász Gyula, Tömörkény és Móra Ferenc vetése...

LÍRAI TÖRTÉNELEM

Költőnk tudja, hogy minden rögbe, minden marék porba határtalan élet, évezredek történelme költözött, abba a marék sárba is, mellyel kemencét tapaszt egy asszony. Az élet minden darabkája történelmet őriz, minden mozzanatában lényeg rejtetik vagy történik, csak tanuljunk meg látni, és a divattá lett tudakosság helyett tegyünk szert a világ tudására, értésére. Szívjuk mélyre a folklórt, az

őstudást, a néptől reánk szállott igazi örökséget. (Ez a népiség, nem pedig „pedigré” keresése...)

Aki ennyire az Egészben érez s gondolkodik, az a történelmet szükségszerűen a közelünkbe hozza. Farkas Árpád olyan meleg hangon, annyira közvetlenül beszél a forradalomról, amint szeretteinkről, hozzátartozóinkról szokás. (Bizonyítsam, hogy a forradalom teljessége, eredeti céljainak kivirágzása csakis ilyen „hozzánk tartozás” árán valósulhat meg?) Humanizmusa sem jelszó, avagy szegről le- és vissza-akasztható „elv”, de emberré hevítő belső Golf-áramlat. Az ő forradalma a humanizmus teljességének, a „mélytöltésű hitnek” a győzelme. Jövendőben gondolkodik? Úgy lehet, de mi lenne a holnapból a költők jóslatai és intelmei nélkül? Mi mellett melegednének az utódok a költők nyílt és rejtelmes áramai híján?

*Maradt a láz, ugye fiúk, az ereinkben
búgó liliom-lángú máglya?*

Igen, de aki jövőt arányoz, annak vállalnia kell a jelent is, a mát, mert nincsen jogunk a holnapról beszélni a jelen irgalmatlan átélése, ha kell, bátor végigszenvedése nélkül. Farkas Árpád ezt a törvényt is jól ismeri:

*Aki itt él, az mind így éljen:
lobos idegekkel fogózza a szélben,
ne hagyja, hogy a lomha nyugság
gyapjas juhait elringassák.*

KATARZIS FÉLÉ

Új témák cikáznak, miként a légkört tisztító villámok. Megírja a pánvitalitás énekét, bévül érzi a holtak mondott tárgyak „feszecskéit, mocanárait, növekvő neszeit”. Az ember s a dolgok testvériségét hirdeti hajnali mámorral, de mindig észreveszi az ellenpólust is, és megírja *A szürke férfiak* „balladáját”, a közöny jegyeseit, kiknek száraz lehetetétől „a drága meleg orgonabokrok is elfeketednek”. Hívó, de távolról sem gyermektegy derűlátó. Nagy vallomásra készül, ám előbb gyöngeségei történetét is megírja kamaszos merészséggel, legénykedő nyíltsággal és kedves elnézéssel. Gyönyörködtető költői hangon, mennyi húr, sőt zeneszerszám zendül meg ebben a hangban, szüntelen új s új elemek színezik, frissítik. Egyelőre mintha játszadoznék a erőt gyűjtene, de végül mégis a katarzis tűzébe lép.

A költő ott kezdődik, hogy meghallja az „öröklétre vágyó” dolgok hangját, és befogadja őket:

*mikor a Holdat is meleg számba vettem
borzongó hűs fénye bennem melegedjen.*

A legnagyobbra, a világ újjáteremtésére vállalkozik, de merész lépése egyértelmű a „tűz” vállalásával. Farkas Árpád, talán egészen öntudatlanul, Herakleitosz, a nagy hellén tanítását hirdeti, hogy a világrend „tűz”, öröktől fogva van és lesz, ront s terem, mert maga a szüntelen változás. (Ám távolról sem a tűz „anyagi” jelentkezésére gondoljunk.) Ennek a tűznek az irgalmatlanságában kell helytállni a költőnek; a még csaknem gyermekköltő föl is jajdul: „Jaj, a tüzet, a tüzet ki gyűjtötte meg bennem?” Azután fohászkodást intéz édesanyjához, aki soraiiban világanyává szépül. A költemény végén himnikus szárnyalás következik a teremtő tűzhöz; a költő megállotta a katarzis próbáját; csúcsra érkezett.

JEGENYEKÖR

Ez a cím olvasható második kötetének a homlokán; könyvét 1971-ben bocsátotta közre. Jegenyekör? Csakugyan az: merészen magasba törő, szikár versei körbe fogódnak, olyan egységet adnak, aminőt csak a természet teremt isteni kédvében.

Milyen izgalmasan kezdi, *Por* a megnyitó vers címe, a mi porunkról beszél, sok milliárdszor sok milliárd ember poráról, elborította a földet, s ez már

*valahol a mélyben szuszog
kőbalta csattogások, lovagi tornák, szabadságharcok
pora alatt...*

Az ember csillagot teremtett? Valóban, de saját pora örvénylik a szemébe, és a vers mélyre szívása után földbog a kérdés: látjuk-e a szemünkbe örvénylő portól, saját porunktól a világot s önmagunkat? Meghalljuk-é a mélybe száműzött föld szavát? Farkas Árpád nagy vállalkozásba kezd, talán a legnagyobbba, ami költőnek juthat: halálos veszedelméből, gőgös önteltségéből próbálja kiszabadítani az örökös küzdelemre született embert. S midőn ezt cselekszi — úgy vélem —, eredeti rangját juttatja eszébe. Sorsára emlékezteti.

Még keményebb intés a második vers, a *Kályhák lázadása*. Mennyire prózai a címe, de égig lobog belőle az aggodalom az emberért:

*Fölláznak egyszer a kályhák.
Eljön Celsius herceg, el!
Tűlfűtött álmok ravatalánál
Majd csendes pásztortűz énekel.*

Csak félre ne magyarázzák! Mert ez a költő a forradalmi ethosz megszállottja, s ha lázad, mindig az Egészért teszi. Képtelen lenne a múlt felé hátrálni, a civilizáció eredményeit balgán kicsinyelni. Versében másról van szó. Az atomfizikus a világegyetem végső törvényét kívánja képletbe foglalni. A matematikusok szerint a mindenség létezése néhány matematikai alapképletben nyugszik. A merész, gyönyörű arányozások korában azért ne feledkezzünk meg a költőkről sem, mert legjobbjaik ugyancsak tudnak egyet s más, többek között kozmikus logikával rendelkeznek. És bármennyire is igenlik a technikai civilizációt, hiszen humanizmusuk kötelezi őket erre, de „tűlfűtött álmokért” nem árulják el a természetet, s a homunkuluszért az eredeti embert. Csak menjen előre mind bátrabban a technikai civilizáció, de karöltve az igazi költővel, a világ édesfiával. Igazi költőről beszélnek? Valóban, mert az „elidegenedés” Kafkában történelmi felismerés volt, ma azonban pózzá és modorossággá, sőt szenvedéssé sülyyed. Annál több becsülés jár a költőnek, akiben a bátorság meg a felelősség edestestvérek.

KÖLTŐI REALIZMUS

Alig ismerek költőt, aki ilyen fiatalon ennyire vakmerő filozófiai távlatokban gondolkodik. A költészet ugyan eleve oldott filozófia is, de most többről van szó. Mintha a sebesült filozófia a költészetbe, a fizikokémiába és a matematikába menekülne... Ami azonban Farkas Árpádot illeti, ő valóban összeköti a magasat a mélyvel, elszántan tapossa a földet is, mert mind a négy dimenzió kötelezi.

Könyvének egyik meglepetése a *Kocsmafüst*, a költői realizmus reméke. Utoljára József Attila hatolt ennyire elszántan az élet zugaiba. Amit a favágók kocsmájában lát, talán a pokol egyik bugyra, készülő, de soha ki nem törő robbanás, önmésző tűz, és a költő milyen félelmetesen dermedt képekben örökíti meg ezt a reménytelenséget. Azonosodik a tragikus életanyaggal, de győz is fölötte, mert tökéletesen fogalmazza meg. S ez a fegyelmézettség, ez a klasszikus önuralom lázítóbb beszéd minden „kitörésnél” s expresszionista robbanásnál.

Realizmusa azután történelmivé válik, előbb azonban *Balladácskát* ajándékoz, amolyan kozmikus játékot, aminő az álom és ébrenlét, a teremtő buzdulás és az elpilledés határmezsgyéjén kötődik szelíden velünk. Megfürdik a csillagokban, azután írja meg a paraszti forradalmak komor balladáit keserű történelmi realizmussal és a hűséges utód tisztelgésével. Majd a történelmi út stációit örökíti meg,

döntő aktusok villannak előttünk, s omlanak porrá, így a parasztudvar „kiröppen a világhuzatba”, és „a léckerítésre húzott cserépedények tovaszállnak”... A „lipovánokon” keresztül megrajzolja a kis népek történelmi sorsát és nagyságát: „végelgyengülésben is csak adni tudnak”, és a Tejút „bögrével jár tejért hozzájuk”. Ők az „ecce homo”, és őrzik a folklórt, tartják a testvériséget a kozmoszsal. Ez a vers is ballada, a népsors balladája; kis népek önérzete és vigasza.

AZ ISZONY ELLEN

Nem csupán a nagy történelem dübörög a földtekén, csöndesebb világtörténések is vannak. Olykor egészen észrevétlenül úrök támadnak, néma tragédiák, döntő szerepű történések játszódnak le, az ember pedig siketen és vakon megy el mellettük, csupán a végzetes kifejelet üti főbe. Vészesen fogyatkoznak az erdők, eltűnnek az ég madarai, a víz s a levegő egyaránt fertőzötté kezd válni. Sokan közéleti kérdésnek minősítik mindezt, és hivatalos szervekre hárítják, holott éppen olyan mértékben a költő gondja is — a költő vagy az Egészet vállalja, vagy pedig megtagadja hivatását akkor is, ha gyávaságát avantgardista küllemmel takargatja. Farkas Árpád meglátja a közeletben az életet, és az élet minden mozzanatában a közügyet, mert nem adta fel a költői szabadság egyetlen igazolását: az Egész szolgálatát.

Azt se vesszük észre, hogy a sok világszerte természetes „lelki jelenséggé” kezd válni. Lassanként „félőrült a gyermek”... Századunk életét ellepte az iszony, olyan félelmetesen terjed, akár az árvíz. Farkas Árpád az iszony ellen toboroz, amint Ady az első világháborúban „a Mindegy ellen” hirdetett fölkelést. Így kell követni a hagyományt, nem epigonszerűen, de ethoszával azonosulva.

Hisz győzelmében? Mint minden igaz költő: hisz és gyötrődik. Sereget gyűjt a humánus harcra, és új Jeremiás-siralmakat jajgat. Nem tagadja le a szorongás és a kétség óráit, nem takargatja zúzóadásait. Mindent kidalol:

*S megmerítkezve mindig halálban, elmúlásban,
csak felépül bennem az a győzhetetlen másik.
Kísérti a lehetetlent csontja-ropogásban
s felnő a halálig.*

Aki pedig felnő a halálig, az le is győzte. S talán ez a belső győzelem lesz vérbe borult századunknak egyik legkülönb humánus eredménye.

PRÓZAI KÖLTEMÉNYEK

A „Műtét” az első: tiltakozás az ember kiürítése ellen. Az immár csaknem mindenéből kiműtött ember fölhorokan, és a szívét mégsem hagyja kivenni: „Hülyék! Itt még nem tartunk”. Jogos és időszerű ez a tiltakozás? Gondoljunk csak arra, hogy például az amerikai irodalom egyik kedvelt témája az emberi lélek kiürülése, a semmi „megvalósulása”. (Külön tanulmány mutathatná meg, hogy mekkora része van ebben a Zen-buddhizmus félreértésének.)

Azután a „nagyhatár” zsoltárai következnek, ez a ciklus is az ő városa mellett szól. (Az én városom! Ezt a fiúi vallomást többször hallottam utam során, egy ifjú író azért költözik haza a fővárosból, mert Marosvásárhely az „ő városa”.) Zsoltárait csak itten írhatta meg, ahol a határ még őstáj is. Akaratlanul a kezdethez jutunk, apák, ősök, nemzedékek, évszázadok még mindig embert és életet szolgáló műveihez, nyomaihoz. A természet és az ember hajdani együttéléséhez, sőt együttműködéséhez.

De miért választotta ezt a formát? Prózaírásra készül, és jó előre a vers szigorával edzi a „kötetlen beszédet”? A vers mértékét oltja ereibe? Attól tartott, hogy

a vers nem bír el ennyire súlyos élménytömeget? Két műfaj egyezségére volt szüksége, hogy mindent elmondhasson? Talán mindegy, mert prózája színültig telítődik költészettel és valósággal.

A dülőúton indul el, jól ismerjük, akik a hegyek közül vagy lábuktól indultunk el. Hányszor kapaszkodtam rajta én is fölfelé, a tető szabad lélegzetébe. Szálldosnak az emlékek: mindig áhítat lepett el a lévőai szőlőhegy dülőjén, a záporok, a paták, a kerekék, a csizmák és a „meztéllábak” egyre mélyebbre taposták, már olyan volt, akár a holt patakmeder, mégis rögein, vágásaiban az élet kopogott, csatogott és nyikorgott, szüreti kocsik, szénásszekerek. Nem gondozta ugyan senki, de ő mindenkire gondolt, szelíd kanyargással vitt föl, egyre följebb. Verejtékeztem és meghatódtam a dülőúton, mintha őskor sóhajtott volna föl. Nem csodálkoztam volna, ha hajdani várunk sáncára vezet, vagy valamelyik szőlőben a dedapámat látom kapálni. Farkas Árpád éppen ezt a felsóhajtást fogta fel, ez eltaposott mitológia halk jelét, és versdarabba mentette: a mesebeli báránycák látomásába.

A ciklus második darabja a *Vágottas*. Egyetlen cserefa áll, amerre ellátunk, körötte látszólag semmi, temetetlennek tetsző holt táj a „hallgatás asztalaival, fölötte a pusztulás szabad ege”. De a költő nem ismeri a „semmit”, nem hisz a halálban. Zordon ég alatt tanulta, hogy még a hiábavalóságnak is örülni kell, ha élet. Lám, mégis nyargalni kezd egy hangya, a rothadó forgácsok felett „a favágók vércseppje, a szamáca ring”. Parányi világ ez? De világ, és szelídségét „csalánnal őrizteti valami isten, s fellobogozza a tájat a madarak dalával”.

A Dézsakút kultikus hely, „arcomnyi forrásnak” mondja. Valaki dézsadongával bélelte ki, szüntelen szembenéz az éggel, napkelte és napnyugta borzolja vizét, csillagok fényesítik. Mellette ezer s ezer térd vájata, eleinké, akik letérdeltek a szomjúság oltára előtt „csitító hűs imára”. Antik emlék ez is, nem csupán a mutatós műemlékek; népi antik, elemi vigasznak készült, ma is az, és ne vessenek reánk követ, ha főt hajtunk előtte, s kultikus helynek tiszteljük. A mediterrán antik jól ösmerte a kultikus helyeknek emberi és költői jelentőségét — Ovidius legendák fényével hintette meg őket. Farkas Árpádnál pedig ez a ciklus egyértelmű a hűség énekével. Még megcsap a *Lucernáskert* esti lélegzete, és egyelőre elhagyjuk a „nagyhatárt”.

Itten tulajdonképpen befejeződik a kötet. A következő ciklus, a *Sectio Caesarea*, a kettős születés izgalmas, merész éneke, mintha új kötet s korszak előhangja volna. Még egyszer felvillan a XX. század emberének a válsága:

*A század főterén
itt ül
görcsben a felnőtt emberiség,
és játszani nem tud,
hó hull,
játszani nem tud...*

Könyvét az *Itthoni Hamlet* zárja be. A vers hat sor az egyre hűlő, csak hűlő földről. Bármennyire határtalannak tetsző messzeségben, de fenyeget a vég. Hiába töprenkedünk felette Hamletként, csak meg kell küzdenünk ezzel a rémmel is, mégpedig az emberi géniuszhoz méltón. A legkülönbek, mint többek között Ady, Rilke, Bulgakov megcselekedték, és most egy „vékony bordázatú”, szikár arcú, de acélos belső izmokkal, a világ minden rezdülését felfogó idegekkel felruházott ifjú költő néz szembe véle.

ARCKÉPVÁZLAT

Ez a fiatal költő otthon van mindenütt: a világban, a szülőföldön, a kozmoszban, az érzések kataklizmájában és a gondolatok fehér izzásában. A tölgyfa keménysége jellemzi, de a növények gyengéd alkata is. Útnak indult, s akár a népmese hőse, immár csaknem mindent meghódított magának. Lángolva és meghitten beszél.

Gyakran emelkedik a karja, de sohasem ütésre, nem fertőzte meg századunk kegyetlensége — int, jelt ad vagy simogat.

A kötött és a szabad vers nem csupán váltakoznak, de elegyednek is nála, szinte szövetkeznek, hogy az élményt makulátlanul fejezzék ki. Alig ismerek fiatal költőt, akinél a forma ilyen odaadóan szolgálja a mondanivalót. Csaknem minden élménye megteremti a maga eredeti formáját, költészete csupa szerencsés szülés. Mindez belső rendről tanúskodik, pedig korunkban nem ritkák a sérült, felszabadulni képtelen s rákossá duzzadt lelkek, de ez a költő egészséges a szó eredeti értelmében. Semmi sem hiányzik belőle, megtalálta helyét a világrendben, bátran szembenéz az idő és személyisége kérdéseivel — meg tudja teremteni századunk drámai harmóniáját.

A költészet nem csekély részét új nyelvi burján lepi el: a bizonytalan mondat. Farkas Árpádot a kijelentő mondat nyíltsága, tisztasága és bátorsága jellemzi. Nyíltan beszélhet, mivel a lelke s az életérzése is nyílt, így egy pillanatra sem marad el a szüntelen történő világtól. Ennek köszönheti, hogy nem hiányzik a mértéke, meg tudja ítélni az emberi történet, tud ujjongani, de tiltakozni is. A költő valamikor Felvigyázó volt, közösségbe hívó harang, előremutató vatesz és búbajos, aki írt tudott minden sebre. Farkas Árpádban ez a hivatás lángol fel.

Irodalmi felújulás sodrában áll, új korszak keletkezett, méltó Tamási Áron, Kós Károly, Tompa László és társaik teljesítményéhez. A most indulók és teljesedők sok tekintetben szerencsésebbek elődeiknél. A két világháború között felsorakozott egy nemzedék, de az utána következőkkel alig talált kapcsolatot, néha úgy tetszett, mintha tudatosan elhanyagolná őket. Most azonban a fiatalok, ha mögöttük a tehetőség hitelle, meglepő gyorsasággal élvonalba kerülnek. Sőt, az irodalmi megújodást egyre inkább a fiatalok fémjelzik, ez pedig a legjobb jel: a folytonosság záloga. Farkas Árpádnak egyre fontosabb szerep jut, s vajon mit várunk tőle? Csupán egyet, de a legnehezebb követelmény teljesítését: maradjon hű önmagához, mert nem csupán saját sorsáról van szó. Génusza az irodalmi megújodás egyik legfontosabb alkotóeleme.

*

Karácsony közeledik. Nemsokára a világosság győz a sötétségen. Ilyenkor jó hírt illik mondani. Örvendezzünk, mert költő érkezett!

